

Isotretinoïne

Dermatologie

In deze folder leest u meer informatie over het medicijn isotretinoïne.

Wat is isotretinoïne?

Isotretinoïne is een geneesmiddel dat wordt gebruikt bij ernstige acne (zie ook folder 'acne'). Er is veel ervaring met dit middel. Meestal wordt dit middel gedurende meerdere maanden gebruikt.

Hoe werkt isotretinoïne?

De werkzame stof isotretinoïne is afgeleid van vitamine A. Isotretinoïne werkt op 3 manieren. Het remt de overmatige celgroei van de huid, zodat de poriën minder makkelijk verstopt raken en meeters zich niet meer kunnen vormen. Daarnaast gaat het overvloedige productie van talg tegen. Ook werkt isotretinoïne ontstekingsremmend, waardoor puistjes worden tegengegaan.

Hoe goed werkt isotretinoïne?

Het duurt vaak meerdere weken voordat u merkt dat de acne rustiger wordt. De eerste paar weken kan de acne zelfs nog wat erger worden, maar het uiteindelijke effect van isotretinoïne op de acne is vaak erg goed. Ondanks dat er bijwerkingen bij dit medicament beschreven zijn, is er zeer ruime ervaring met dit medicament in de dermatologie. De overgrote meerderheid van de patiënten verdraagt dit medicament goed en ervaart goed effect op de huid.

Wanneer schrijft uw dermatoloog isotretinoïne voor?

Isotretinoïne wordt voorgeschreven als u ernstige acne heeft met littekenvorming. Als andere behandelingen bij matig ernstige acne onvoldoende effect hebben kan uiteindelijk ook gekozen worden voor isotretinoïne. Soms wordt isotretinoïne ook voor een andere huidaandoening voorgeschreven.

Wanneer mag u GEEN isotretinoïne gebruiken?

- u mag absoluut GEEN isotretinoïne gebruiken als u zwanger bent of dit probeert te worden. Ook kunt u geen isotretinoïne gebruiken als u borstvoeding geeft. Isotretinoïne veroorzaakt ernstige aangeboren afwijkingen bij het kind en verhoogt de kans op een miskraam. Pas 1 maand na stoppen van de behandeling met isotretinoïne is het weer veilig om zwanger te worden. Isotretinoïne heeft geen invloed op de vruchtbaarheid van vrouwen en mannen
- als u een leverziekte heeft
- als u erg veel vetten in uw bloed heeft (bijvoorbeeld hoge cholesterol of triglyceriden)
- als u erg veel vitamine A in uw lichaam heeft (hypervitaminose A)
- overleg met uw arts als u een allergie heeft voor soja

Alleen onder strikte voorwaarden wordt isotretinoïne voorgeschreven aan vrouwen die zwanger zouden kunnen worden (vruchtbare levensfase) vanwege het risico op aangeboren afwijkingen (schadelijke effecten op het ongeboren kind).

Dit zijn de voorwaarden

- u moet door uw arts zijn voorgelicht over het risico van aangeboren afwijkingen: u moet begrijpen waarom u niet zwanger moet worden en wat u moet doen om dit te voorkomen
- u mag niet zwanger raken tijdens de behandeling en gedurende één maand na het stoppen van de behandeling
- u moet anticonceptie (voorbehoedsmiddelen) hebben besproken met uw arts. De arts zal u informatie geven over het voorkomen van een zwangerschap. Hij of zij kan u doorsturen naar uw huisarts of specialist voor advies over voorbehoedsmiddelen
- u moet ermee akkoord gaan dat u één of bij voorkeur twee doeltreffende voorbehoedsmiddelen zal gebruiken gedurende 1 maand voordat u begint met het innemen van isotretinoïne, tijdens de behandeling, en gedurende 1 maand na het stoppen van de behandeling. Voordat u begint met de behandeling zal uw arts u vragen om een zwangerschapstest te laten uitvoeren, die moet uitwijzen dat u niet zwanger bent
- u moet ook voorbehoedsmiddelen gebruiken als u niet menstrueert of op dit moment seksueel niet actief bent (tenzij uw arts beslist dat dit niet nodig is)
- u moet akkoord gaan met maandelijks bloed- of urineonderzoek om een zwangerschap uit te sluiten
- uw arts vraagt u (en bij een leeftijd jonger dan 16 jaar tevens ouder(s) of wettelijk voogd) om een formulier te ondertekenen waarop staat dat u op de hoogte bent van de risico's en dat u akkoord gaat met de benodigde maatregelen

Advies voor mannen: Isotretinoïne lijkt geen schadelijk effect te hebben op sperma.

Kinderen en jongvolwassenen: Het gebruik van isotretinoïne bij kinderen onder de leeftijd van 12 jaar wordt niet aanbevolen. Dit komt omdat het niet bekend is of het veilig en effectief is bij deze leeftijdsgroep.

Wat zijn de mogelijke bijwerkingen door het gebruik van isotretinoïne?

Tijdens het gebruik van isotretinoïne kunt u last krijgen van bijwerkingen. Lang niet iedereen krijgt bijwerkingen. De kans op bijwerkingen hangt af van uw eigen gevoeligheid en de voorgeschreven hoeveelheid isotretinoïne.

De meest voorkomende mogelijke bijwerkingen

- droge lippen, droge gevoelige huid en huiduitslag
- oogklachten zoals droge ogen en oogontsteking. Het dragen van contactlenzen tijdens de behandeling wordt daarom sterk afgeraden
- droge slijmvliezen van de neus, wat aanleiding kan geven tot bloedneuzen.
- spierpijn, gewrichtspijn, rugpijn
- verhoogde leverwaarden en vetwaarden in het bloed
- vermoeidheid en bloedarmoede
- afname van witte bloedcellen en bloedplaatjes
- hoofdpijn
- zonlichtovergevoeligheid. Dit betekent dat u sneller en heftiger kunt verbranden door de zon dan u van uzelf gewend bent

Zeldzame mogelijke bijwerkingen

- depressiviteit kan in zeldzame gevallen mogelijk toenemen. Mensen die bekend zijn met een depressie in het verleden moeten hier alert op zijn

Er zijn nog een aantal andere bijwerkingen van isotretinoïne beschreven. Voor een compleet overzicht van de mogelijke bijwerkingen is het van belang de bijsluiter van isotretinoïne goed te lezen voordat u met het geneesmiddel begint.

Indien u denkt last te hebben van bijwerkingen, neem dan contact op met uw dermatoloog.

Waarom moet u uw bloed en/of urine laten controleren als u isotretinoïne gebruikt?

In uw bloed worden de leverwaarden en vetwaarden regelmatig gecontroleerd. Deze waarden kunnen namelijk door isotretinoïne omhoog gaan. Bij vrouwen worden vooraf en tijdens de behandeling maandelijks zwangerschapstesten uitgevoerd.

Wanneer moet u uw arts waarschuwen?

- wanneer er plotseling een zeer sterke verergering optreedt van de acne
- als u zwanger wordt tijdens de behandeling met isotretinoïne, of in de maand na het stoppen van de behandeling, moet u onmiddellijk stoppen met het innemen van het geneesmiddel en uw arts raadplegen
- ernstige depressieve gevoelens en/of zelfmoordneigingen
- wazig zien
- gele kleur van huid of ogen, gevoel van vermoeidheid. Dit kunnen signalen zijn van leverproblemen (hepatitis)
- moeite met plassen, gezwollen en pufferige oogleden, gevoel van oververmoeidheid. Dit kunnen signalen zijn van nierontsteking
- ernstige pijn in de buik met of zonder ernstige bloederige diarree, misselijkheid en overgeven

Kan isotretinoïne samen met andere medicijnen gebruikt worden?

Isotretinoïne mag nooit samen gebruikt worden met tetracyclines (antibiotica zoals doxycycline of minocycline welke ook voor acne worden voorgeschreven) omdat dit de druk in de hersenen kan verhogen. Gebruik geen preparaten met vitamine A samen met isotretinoïne.

Het is erg belangrijk dat uw arts op de hoogte is van alle medicijnen die u gebruikt. Het is daarom verstandig om altijd een lijstje met de namen van uw medicijnen (medicatieoverzicht) mee te nemen als u naar het ziekenhuis gaat.

Ook als u al isotretinoïne gebruikt is het belangrijk dat uw voorschrijvend arts op de hoogte is van al uw medicijnen. De arts zal dan controleren of de medicijnen samen gebruikt mogen worden.

Haal uw medicatie altijd bij uw eigen apotheek op. Ook de eigen apotheek heeft een goed overzicht en kan controleren of alle medicatie die u voorgeschreven heeft gekregen samen gebruikt mag worden.

Hoeveel tabletten moet u innemen en hoe lang duurt de behandeling?

De arts zal met u bespreken welke dosis gegeven moet worden. Neem de tabletten in hun geheel in met drinken of een hap eten. Neem de tabletten in op een volle maag.

Normaal gesproken duurt behandeling met isotretinoïne meerdere maanden. Hoe lang de behandeling duurt, hangt vooral af van het effect van de behandeling. Voor vrouwen kunnen de tabletten voor maximaal 1 maand worden uitgeschreven en deze moeten binnen 1 week na het uitschrijven worden opgehaald.

Wat kunt u zelf wel/niet doen?

- vrouwen moeten absoluut zorg dragen voor adequate anticonceptie/voorbehoedsmiddelen.
- gebruik een vette zalf voor de lippen tijdens de behandeling
- om huidirritatie te voorkomen moet u het gebruik van 'peelings' of anti-acne-producten vermijden
- vermijd blootstelling aan zonlicht en ga niet onder de zonnebank. Voordat u in de zon gaat, moet u een zonnebrandmiddel met een hoge beschermingsfactor (ten minste factor 30) gebruiken
- u mag geen cosmetische huidbehandelingen ondergaan. Isotretinoïne kan uw huid kwetsbaarder maken. Tijdens de behandeling en gedurende een periode van ten minste 6 maanden na het stoppen van de behandeling mag u geen waxepilatie (ontharing), dermabrasiebehandeling (het afschaven van de bovenste huidlaag) of huidlaserbehandeling (het verwijderen van eelt of littekens) toepassen of laten toepassen
- verminder zo nodig intensief sporten of extreme lichamelijke activiteit. Isotretinoïne kan spier- en gewrichtspijn veroorzaken, vooral bij kinderen en tieners
- neem geen vitamine A supplementen tijdens de behandeling met isotretinoïne. Gelijktijdig gebruik kan het risico op bijwerkingen verhogen
- doneer geen bloed tijdens uw behandeling met isotretinoïne of gedurende een maand na het stoppen van de behandeling. Als uw bloed wordt gegeven aan iemand die zwanger is, kan de baby geboren worden met afwijkingen
- drink geen (of zeer weinig) alcohol tijdens de behandeling

Uw vragen

Met vragen over uw aandoening en de behandeling kunt u contact opnemen met de polikliniek dermatologie:

- locatie Alkmaar, telefoon 072 - 548 3100
- locatie Den Helder, telefoon 0223 - 69 6904

De polikliniek is telefonisch bereikbaar op werkdagen van 08:30 - 11:30 uur en van 13:00 - 16:00 uur. Of neem digitaal contact op via [Mijn Noordwest \(nwz.nl/mijnnoordwest\)](http://MijnNoordwest(nwz.nl/mijnnoordwest)).

Deze tekst komt uit een folder van de Nederlandse Vereniging voor Dermatologie en Venereologie en is gebruikt met toestemming.